



INGEKOMEN

JUL 30 2020

RV/20i/033

Kaya Soeur Bartola 2
 Postbus 359
 Kralendijk
 Bonaire
 Tel. (599) 7158900
info@fundashonmariadal.org

PER BODE

(tevens afschrift per email naar [\[redacted\]@rijksdienstcn.com](mailto:(10)(2e)@rijksdienstcn.com))

Aan: Rijksvertegenwoordiger Caribisch Nederland
 Kaya Internashonal z/n
 PO Box 357
 Bonaire

CC: Gezaghebber Openbaar Lichaam Bonaire, [\[redacted\]](mailto:(10)(2e)@rijksdienstcn.com)
 [redacted] (10)(2e)

Datum: 29 juli 2020

Betreft: **Wettelijke organisatie en infrastructuur inzake groep A infectieziektebestrijding op de BES-eilanden; Bijstand bestrijding COVID-19**

Geachte heer [\[redacted\]](mailto:(10)(2e)@rijksdienstcn.com)

Met deze brief wil ik namens Fundashon Mariadal twee onderwerpen onder uw aandacht brengen, de eerste ingegeven door mijn ervaringen tot op heden met de bestrijding van COVID-19 op Bonaire en de tweede in verband met de bijstand die Bonaire de afgelopen drie maanden van veiligheidsregio/GGD Haaglanden heeft genoten.

Wettelijke organisatie en infrastructuur inzake groep A infectieziektebestrijding op de BES-eilanden

Tot op heden is de bestrijding van COVID-19 op Bonaire succesvol verlopen. Daar zijn verschillende factoren voor aan te wijzen, maar de rol van mw. [\[redacted\]](mailto:(10)(2e)@rijksdienstcn.com) en [\[redacted\]](mailto:(10)(2e)@rijksdienstcn.com) daarin mag niet worden onderschat. Ik kom daar hieronder nog op terug. Het voorlopige resultaat laat niettemin onverlet dat de coronacrisis tegelijk diverse kwetsbaarheden heeft blootgelegd in de wettelijke organisatiestructuur en infrastructuur bij de bestrijding van een infectieziekte uit groep A op de BES-eilanden. Dat de wettelijke opzet van infectieziektebestrijding onvolmaakt is gebleken, mag denk ik overigens niet verbazen: het is immers al circa een eeuw geleden dat wij

19/4
 99

in het Nederlandse Koninkrijk met een pandemie zoals COVID-19 te maken hebben gehad (1918, influenza H1N1-virus ook bekend als de Spaanse griep).

De voornaamste kwetsbaarheid die ik identificeerde is de wettelijke verdeling van verantwoordelijkheden en bevoegdheden in de bestrijding van een infectieziekte uit groep A op de BES-eilanden. Die is niet zonder meer duidelijk. Integendeel, ik heb ervaren en ervaar nog steeds dat over die wettelijke bevoegdheids- en takenverdeling in de coronacrisis juist de nodige verwarring bestaat, in zowel het Caribische als het Europese deel van Nederland, en op verschillende niveaus. Evenzeer overigens bij FM en bij de juristen die ik hierover heb geraadpleegd.

Aan die verwarring zit vermoedelijk ook een historisch aspect. Na de transitie van 10.10.10 was de infectieziektebestrijding op de BES-eilanden aanvankelijk geregeld bij de Wet publieke gezondheid BES (Wpg-BES), die voorzag in de instelling van een openbare gezondheidsdienst - thans de Afdeling Publieke Gezondheid OLB - ter uitvoering van de krachtens de Wpg-BES opgedragen taken, waaronder de infectieziektebestrijding. In 2012 kwam de Wpg-BES te vervallen. Sindsdien is de infectieziektebestrijding op de BES-eilanden geregeld bij de Wet publieke gezondheid (Wpg), die koninkrijksbreed van toepassing is. In de Wpg bestaat geen rol meer voor de openbare gezondheidsdienst op de BES-eilanden, maar is evenmin in een alternatief voorzien.

Waar volgens de Wpg de uitvoering van de infectieziektebestrijding in Europees Nederland onder meer is neergelegd bij regionale gemeentelijke gezondheidsdiensten die opereren binnen een netwerk van veiligheidsregio's, is de uitvoering van de infectieziektebestrijding in Caribisch Nederland grotendeels neergelegd bij de gezaghebber zelf. Waar de GGD's in Europees Nederland krachtens de Wpg bovendien tenminste een arts in dienst hebben die gespecialiseerd is in infectieziektebestrijding, voorziet de Wpg in Caribisch Nederland in niet meer dan een geneeskundige met vooral een adviserende rol, maar zonder specifieke expertise.

Hier komt bij dat de BES-eilanden ook niet vallen binnen het wettelijke systeem van veiligheidsregio's zoals in het Europese deel van Nederland. Aldus ontbreekt het de BES-eilanden in de bestrijding van een infectieziekte uit groep A niet alleen aan een openbare gezondheidsdienst (GGD) met een wettelijke opdracht, maar kunnen de BES-eilanden ook niet terugvallen op het netwerk van veiligheidsregio's.

Bij het voorgaande teken ik nog aan dat dit is hoe wij (Fundashon Mariadal) het systeem van de Wpg en de Wet veiligheidsregio's begrijpen. Zo ons begrip van het wettelijke systeem onjuist mocht zijn, zou dit m.i. nu juist onderstrepen hoezeer het wettelijke systeem onduidelijk is en er niet in slaagt op de BES-eilanden een voor alle betrokkenen duidelijke organisatie van verantwoordelijkheden en bevoegdheden neer te zetten voor de bestrijding van een infectieziekte uit groep A.

Een en ander heeft m.i. de beheersing van de huidige coronacrisis op Bonaire wezenlijk gehinderd. Hierna licht ik nog toe dat de bijstand die wij de afgelopen drie maanden hebben genoten van (10)(2e) en (10)(2e) essentieel is geweest bij de succesvolle bestrijding van het coronavirus op Bonaire tot dusverre. Dergelijke bijstand is naar zijn aard evenwel incidenteel van karakter en laat onverlet dat naar de toekomst toe een meer

29-7-2020
19/2/4
SP

structurele, wettelijke opzet van de organisatie voor onder meer infectieziektebestrijding op de BES-eilanden een 'must' is.

In mijn visie zou dit het beste vormgegeven kunnen worden door samenwerking van de BES-eilanden binnen één overkoepelende GGD CN en aansluiting bij één van de bestaande veiligheidsregio's in Europees Nederland (bij voorkeur een veiligheidsregio met een internationale zeehaven en luchthaven). Vooreerst gaat het mij er in deze brief om de wettelijke onduidelijkheden die ik signaleerde aan te kaarten en erop aan te dringen dat ook in Den Haag een evaluatie plaatsvindt van het verloop van de coronacrisisbeheersing op de BES-eilanden, met het oog op verbetering van het wettelijke systeem alsmede (en vooral) de organisatie en capaciteit voor de bestrijding van infectieziekten uit groep A op de BES-eilanden in de toekomst.

Bijstand bestrijding COVID-19

Nadat de coronacrisis was uitgebroken en het bestuurscollege van het OLB mij op 13 maart 2020 had benoemd als geneeskundige belast met de infectieziektebestrijding als bedoeld in artikel 68c van de Wet publieke gezondheid, heb ik al gauw geconcludeerd dat op Bonaire de vereiste kennis en organisatie ontbreken om het coronavirus succesvol te bestrijden. Nadat ik het bestuurscollege dienovereenkomstig had geadviseerd, heeft u als Rijksvertegenwoordiger op verzoek van het bestuurscollege van het OLB op 24 maart 2020 een formeel bijstandsverzoek gedaan aan Den Haag. Daarop heeft de veiligheidsregio/GGD Haaglanden op verzoek van VWS de nodige bijstand verleend en wel in de persoon van mw. (10)(2e) en (10)(2e) en (10)(2e) en (10)(2e).

Mede dankzij de bijstand van mw. (10)(2e) en mw. (10)(2e) is de bestrijding van COVID-19 op Bonaire tot op heden succesvol verlopen. Namens Fundashon Mariadal wil ik hen beiden van harte bedanken voor hun inzet en het behaalde resultaat. Onze dank gaat ook uit aan u, als Rijksvertegenwoordiger, dhr. (10)(2e) van VWS en de veiligheidsregio/GGD Haaglanden, voor het realiseren van de bijstandsverlening.

De bijstand werd in beginsel verleend voor een periode van drie maanden. Die periode loopt deze week af en mw. (10)(2e) en (10)(2e) staan op het punt te vertrekken (of zijn tegen de tijd dat u dit leest wellicht reeds vertrokken). Mijn zorg is dat de crisis evenwel nog geenszins voorbij is. Het risico voor de publieke gezondheid op Bonaire is en blijft onverminderd groot. Ik hoef u niet te vertellen hoe snel het coronavirus alsnog om zich heen zou kunnen slaan en dat met name de kwetsbare groepen op Bonaire grote risico's lopen om ernstig ziek te worden (het gaat immers om een groep A infectieziekte). De vooruitgang die de afgelopen maanden met klassieke en beproefde maatregelen werd geboekt om transmissie van het virus te reduceren, zou in zeer korte tijd weer teniet kunnen gaan - met alle gevolgen van dien voor de publieke gezondheid op Bonaire, de welzijn van haar inwoners en de lokale economie.

Met het vertrek van mw. (10)(2e) en (10)(2e) komen twee cruciale schakels te vervallen in de uitvoering van het beleid van de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport ter bestrijding van het coronavirus. Enerzijds zal op het eiland de (voor de wettelijk voorgeschreven advisering van de gezaghebber vereiste) geneeskundige expertise inzake

29-7-2020
p93/4
SP-

infectieziektes niet langer aanwezig zijn, anderzijds is de Afdeling Publieke Gezondheid van het OLB niet geëquipeerd (noch, overigens, wettelijk bevoegd) om in een crisis van deze aard en omvang de uitvoering van het beleid van de Minister ter hand te nemen.

In zijn brief van 9 april 2020 aan de gezaghebber preludeerde dhr. (10)(2e) reeds op eventuele verlenging van de bijstand na het verstrijken van de eerste drie maanden. Namens Fundashon Mariadal wil ik aandringen op daadwerkelijke verlenging van de bijstand van mw. (10)(2e) en mw. (10)(2e). Niet alleen is hun expertise even relevant als noodzakelijk, zij zijn intussen ook nauw bekend met de situatie ter plekke, de beschikbare mensen en middelen en de lokale infrastructuur.

Alvorens deze brief te schrijven heb ik mijn intentie daartoe informeel met mw. (10)(2e) besproken. Zij gaf aan dat zij en mw. (10)(2e) beiden bereid zijn na een vakantie van drie weken terug te keren naar Bonaire om hun werk hier voort te zetten - ik meen dat zij beiden evenzeer als ik doordrongen zijn van de noodzaak van voortdurende waakzaamheid. Ook gedurende hun vakantie zijn is de beschikbaarheid van hun expertise uiteraard van belang. Ik schat echter in dat die drie weken zouden kunnen worden overbrugd zolang de nodige expertise en de aansturing op afstand beschikbaar blijven - dus als de activiteiten van mw. (10)(2e) en mw. (10)(2e) bijvoorbeeld vanuit de veiligheidsregio Haaglanden/GGD (of een andere veiligheidsregio) zouden kunnen worden waargenomen.

Hoogachtend,

(10)(2e)

(10)(2e)

(10)(2e)

29-7-2020
J29 4/4